

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Adviescommissie Fusietoets Onderwijs
t.a.v. mevrouw D
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

Wetgeving en Juridische

Zaken

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Datum = 2 NOV 2015
Betreft Bestuurlijke fusies openbaar en bijzonder onderwijs

Onze referentie
825429

Uw brief van

Uw referentie
CFTO/2015/012

Bijlagen
1

Geachte mevrouw D

Op 10 juli 2015 heeft u een afschrift ontvangen van twee besluiten fusietoets waarin ik, in afwijking van het advies van uw commissie, goedkeuring heb verleend aan twee bestuurlijke fusies in het primair onderwijs. Deze fusies betroffen de verdere uitbreiding van het bestaande samenwerkingsbestuur van de Stichting Lek en IJssel met in totaal zes bijzondere scholen.¹

U heeft mij gevraagd te verhelderen op welke gronden ik goedkeuring heb verleend aan deze twee fusies. Het gaat dan specifiek over de uitleg van artikel 64c, tweede lid, van de Wet op het primair onderwijs (hierna: de WPO). De toepassing van dit artikel heeft al eerder tot vragen geleid, ook van de zijde van de Tweede Kamer. Met deze brief wil ik mogelijke misverstanden over dit onderwerp wegnemen en aangeven hoe ik in toekomstige aanvragen toepassing zal geven aan dit betreffende artikel.

Bij de totstandkoming van de Wet fusietoets in het onderwijs is, naast het reguliere toetskader van de fusietoets, een extra voorwaarde gesteld aan bestuurlijke fusies tussen openbaar en bijzonder onderwijs. Bestuurlijke fusies tussen openbaar en bijzonder onderwijs leiden tot een zogenoemd samenwerkingsbestuur. In artikel 17 van de WPO, in werking getreden op 30 mei 1998, worden eisen gesteld aan de op- en inrichting van deze bijzondere bestuursvorm.

¹ Het gaat om de fusie tussen de Stichting Lek en IJssel en de Stichting Katholiek Primair Onderwijs Nieuwegein, en de fusie tussen de Stichting Lek en IJssel en de Vereniging Samenwerkingsschool Jenaplan Onderwijs Woerden en omstreken. Betreffende besluiten zijn geregistreerd onder kenmerken 789617 en 789635.

In artikel 64c, tweede lid, van de WPO is sinds 1 oktober 2011, met een verwijzing naar artikel 17 van de WPO, bepaald dat een samenwerkingsbestuur slechts tot stand kan komen als de fusie noodzakelijk is om de continuïteit van het onderwijs te handhaven. Besturen die een aanvraag indienen voor een samenwerkingsbestuur, moeten met prognoses aantonen dat de fusie noodzakelijk is om te voorkomen dat een van de betrokken scholen binnen zes jaar zou moeten worden gesloten.

De formulering van de artikelen 64c, tweede lid, en artikel 17 van de WPO lijken te impliceren dat deze continuïteitsvoorwaarde niet alleen van toepassing is op de eerste vorming van een samenwerkingsbestuur, maar ook op een volgende fusie waarbij het samenwerkingsbestuur nieuwe scholen voor bijzonder onderwijs overneemt. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de wetgever echter niet heeft bedoeld deze voorwaarde ook toe te passen op de uitbreiding van een reeds bestaand samenwerkingsbestuur.

Dit blijkt onder meer uit de memorie van toelichting bij de Wet fusietoets in het onderwijs, waar uitsluitend over de 'totstandkoming' van samenwerkingsbesturen wordt gesproken. Maar ook uit het feit dat artikel 17 met name waarborgen stelt voor de positie van het openbaar onderwijs binnen een samenwerkingsbestuur. De uitbreiding van een samenwerkingsbestuur met nieuwe scholen voor bijzonder onderwijs vormt geen aanleiding om de samenstelling, de werkwijze of de inrichting van het bestuur opnieuw tegen het licht te houden, noch om wijzigingen aan te brengen in het toezicht op het bestuur door de gemeenteraad van de gemeente waar de openbare school is gevestigd. De positie van het openbaar onderwijs binnen de stichting wijzigt immers niet na de uitbreiding met bijzondere scholen. Ook treedt er geen verandering op in de invloed van de gemeenteraad op het bestuur van de bijzondere scholen.

Deze wetshistorische interpretatie van artikel 64c, tweede lid, van de WPO, leidt ertoe dat de continuïteitsvoorwaarde alleen wordt toegepast als een fusie leidt tot de eerste vorming van een samenwerkingsbestuur. Wanneer bij een bestuurlijke fusie geen sprake is van een nieuwe vermenging van openbaar met bijzonder onderwijs, is artikel 64c, tweede lid, WPO niet van toepassing. Uiteraard wordt de aanvraag wel volledig getoetst aan de reguliere voorwaarden voor een bestuurlijke fusie.

Deze wetstoepassing staat los van de vraag of zo'n fusie plaats heeft in een krimpgebied of niet. De onderbouwing van mijn eerdere besluiten over dit onderwerp liet achteraf gezien te veel ruimte voor misverstanden op dit punt. In alle gevallen van een bestuurlijke fusie, ongeacht in welke regio de fusie plaats heeft, zal ik artikel 64c, tweede lid, van de WPO op dezelfde wijze toepassen. Als een fusie plaatsvindt in een krimpgebied, betekent dat uiteraard wel dat de daling van het aantal leerlingen een rechtvaardigingsgrond kan vormen voor de fusie. Maar ook in gebieden waar geen of slechts in geringe mate sprake is van leerlingendaling, acht ik de continuïteitsvoorwaarde van artikel 64c, tweede lid, van de WPO, alleen van toepassing waar sprake is van de eerste vorming van een nieuw samenwerkingsbestuur. De hoofdlijn van deze interpretatie heb ik beschreven in mijn brief van 17 februari 2014 aan de Tweede Kamer.²

Een afschrift van deze brief wordt gezonden aan de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van de Tweede Kamer.

Met vriendelijke groet,

de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker

² *Kamerstukken II, 2013/14, 31289, nr. 184*